

INTERNATIONAL PRESS INSTITUTE
 INTERNATIONALES PRESSE INSTITUT
 INSTITUT INTERNACIONAL DE LA PRESSE
 INSTITUTO INTERNACIONAL DE LA PRENSA

SPIEGELGASSE 2/29
 A-1010 VIENNA
 AUSTRIA
 TEL: + 43 1 - 512 90 11
 FAX: + 43 1 - 512 90 14
 E-MAIL: ipi@freemedia.at
<http://www.freemedia.at>

ጋዜጣዊ መግለጺ

ሴኖ: 12 ሕዳር 2008

ሐድሽ ናይ ኢንተርናሽናል ፕረስ ኢንስቲትዩት (IPI) ወፍሪ ንፍትሒ ጋዜጠኛታት ዓለምና

ፋትሒ ንብኢሊ (ብጋህዲ) ዘመሐላልፋ ሰብ ሙያ ጋዜጠኛ ዘይጭብጥ ሐቂ (ሕልሚ) እናኾነ ይተርፋ ኣሎ። ገሊኦም ብሰንኪ እቲ ዝጽሕፋዎ ናይ መወዳእታ እገዳን መቐተልትን የጋጥምሎ ኣሎ። እቶም ፍጻሜቲ ኣካላት ናይዚ ገበንእዚ ዝበዘሎ ግዜ ኣይትንክፋን ዩም። ካልኦት ጋዜጠኛታት ካኢኒ ካብ ሕጊ ወጻኢ ጌርኩም ንኣገራውነት ተጻፊርኩም ናይ ሓገር ምስጢር ኣውጺኢኩም ተባሂሎም ኣደዳ ምፍርራሕን ኣብ ቤት ማእሰርቲ ምብላይን ግዳይ ይኾኑ ኣለው።

ብእንግሊዘኛ ምሕጽረ ቃላት IPI (International Press Institute) ዝፍለጥ ኣካል ወፍሪ ኣንጻር ምንጻግ ፍትሒ ብዝብል ቴማ ነዚ ሓቕ እዚ ንክቐይርዎ ይደሉዩ ኣሎ። ግዳይ ናይ ዝኾኑ ውንዙፋ ታሪካ ብምድህሳስ ብዓለምለኻዊ ደረጃ እቶም ታሪኻት ብፍላይ ኣብ መንጎ ወሰንቲ ኣካላት ንክቃልዑ (ክራኣዩ) ይገብር።

ዳይሬክተር ናይዚ ኣካል ዝኾነ ዴቪድ ዶጅ (David Dadge) ከምዘገንዘበ እቶም ብ ወፍሪ ኣንጻር ምንጻግ ፍትሒ ዝገነፋ ታሪኻትን ዘስክክሎ ሐደጋጋትን ንውፋይት ጋዜጠኛታት ዘጋጥሞ ዘሎ የረጋግጽ። ዶጅ ወሲኹውን ከምዘገንዘበ ጋዜጠኛ ሞስ ዝጉዳእን ዝእሰርን እቲ ክሳራ ኪንዩ ውልቃውነት ሰጊሩ ንሐበራታ ደላይ ሕብረተሰብ ንዝደልዩ ሓበራታ ንክይርክብ ይገብሮ ብምባል ንዝሰዕብ መግለጽውን ወሲኹ ሓቢሩ። ንሕና እዞም ታሪኻት እዚኣቶም ንናይደቕ ሰባት ተፈጥሮኣዊ ሕመረት ናይ ፋትሒ ዝከላክሉን በዚ ጉዳይዚ ሕዝብውን ኣብ ጎንፎ ከምዝህሉውን ንኣምን ብምባል ገሊጹ።

ታሪኽ ናይቶም ጋዜጠኛታት ነዚ ዝስዕብ የጠቓልል። ቱርካዊ ንግድቲ ደፊሩ ሕቶ ብምቕራብ ብተመሳሳሊ ኩነታት ተቐቲሎ። ሜክሲካዊ ናይ ገበን ሪፖርተር ኣበይ ከምዝኣተው ኣይፈለጥን። ሓደ ካብቶም ቡዙሐት ጋዜጠኛታት ስሪላንካ ንሕስያ ኣብዘይብሉ ሐድሕድ ግጭት ናይ ሓገሩ ተቃሒዙ። ኮሙኡውን ሓደ ናይ ሕዝቢ ትርጉማታልቢ ገላጺ ጋዜጠኛ ኣብ ልዕሊኡ ንዝነበረ እገዳ ፕረስ ክይተቐየደ ብምስርሑ ኣብ ጋምቢያ ተቐቲሎ። እዞም ታሪኻት ጋዜጠኛታት ካብ 2001 ጀሚሩ ብብዝሒ ኣብ ቀይዲ ንዝኣተው ካብ ዝኾነ ርክባት ታኢሪም ኣብ ዝኾኑ ቤት ማእሰርትታት ዝተዳገኑ ጋዜጠኛታት ኤረትራ የጠቓልል። ኣዘሪያ ብዝጸሓፎ ጹሑፋ ምክንያት ንቐጻሊ ምፋርራሕ ተቃሊዑ። ኮሙኡን ድማ ክልተ ኢራንያውን ጋዜጠኛታት ናይታ ሓገር ናይ ኩርድሽ ሕብረተሰብ ኣብ ዝኾኑ ኩነታት ከምዘለው ብምምሕልላፎም ብከቢድ ገበናት ማለት ብናይ ሞት መቅዳዕቲ ተወንጂሎም ይረክቡ።

IPI እዚ ወፋሪዚ ብሚድያትት ንክሕገዝን ብኣኣም ተሓቲሙ ካኢኒ ብናቶም መቃልሒ መገድታት ንክዘርጋሕ የተባብዕ። ናይዚ ወፋሪ እዚ መመክኔታታት ኣብዚ ዝስዕብ ኣድራሻ ዌብሳይት ቀሪቡሎ <http://www.freemedia.at/justicedenied> ኣብዚ ኣድራሻ ዝረከቡ ሓበራታትን ድሕሪ ባይታ መጠቓለልታትን ርኢቶታትን ካብ ብቐረባ ነቶም ግዳያት ዝፈልጥዎም ውልቀሰባት ወይ ድማ ኣብ ከባቢኦም ዝሰርሑ ውልቀሰባት ኮሙኡ ድማ ገለልተኛታት ሓገራት ካብ ዝሓበሩዎ ዝተኣከበ እዩ።

እዚ ወፋሪዚ ብጋዜጣዊ ዋዕላ (መግለጺ) ኣብ ዕለት 12 ሕዳር ናይ ንጉሆ ሰዓት 11 ከምዝካየድ ክንገርዩ ኣብ Café Prückel, Stubenring 24, A-1010 Vienna. ኣብዚ ዋዕላ ንምስታፋ ምምዝጋብ ኣድላይ ኣይኮነን።

ንተወሳኺ ሓበራታ ነዚ ወፍሪዚ ወይ ድማ ነዚ ጋዜጣዊ ዋዕላ ብዝምልከት ነዚ ዝስዕብ ኣድራሻ ተወከስ: Uta Melzer, IPI's Press Freedom Manager ኣብ umelzer@freemedia.at ወይ ድማ 512 90 11።

እዚ ብ IPI ዝፍለጥ ትካል ዓለምለኻዊ መርበብ ናይ ኦዲተራትን ኣካየድቲ ሚዲያታትን ኮሙኡውን ልዕሊ 120 ሃገራት መራሕቲ ጋዜጠኛታት ዝርከብዎ እዩ።